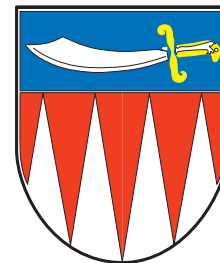

Pod hanáckým žudrem

www.prikazy.cz

Ročník XVII.

Občasník pro Příkazy a Hynkov

číslo 6.

Listopad - prosinec 2016

Vážení spoluobčané,

i přes počáteční komplikace byla v měsíci září dokončena oprava střechy Záloženského domu. Jak už bylo napsáno v minulém čísle, tak nakonec je ze všeho nejdůležitější výsledek. A jaký je? To už ponechám na Vašem úsudku. Pokud se budete chtít podívat na výsledek práce klempířů a pokrývačů zblízka a nejenom z ulice, tak svoje přání sdělte na obecním úřadě. Bude vám po domluvě umožněno vystoupit až do věže, ze které je při dobré viditelnosti výhled do dalekého okolí.

V tomto měsíci se podařilo rovněž dokončit práce na fasádě bývalé školy na Hynkově. Rekonstrukce čelní fasády, bohatě zdobené secesními štuky, se ujala firma Kohoutek a Pluháček, tedy ta samá firma, která opravovala fasádu školy v Příkazích. S její prací jsme byli moc spokojeni. Na Hynkově je tak opravena další obecní budova, která byla zdárně zrekonstruována do své původní podoby.

Na přání Hynkovských spoluobčanů bylo přistoupeno k opravě spojovacího chodníku od Koňaru k Haťové cestě. Po odstranění původní velkoplošné betonové dlažby bylo na doporučení zhotovitele, společnosti Presbeton, provedeno vybagrování podkladních vrstev a zhotoven zcela nový „kufr“. Zároveň byl položen nový kabel veřejného osvětlení, včetně chráničky pro nový sloup VO uprostřed této uličky. Tímto opatřením bude zmiňovaný prostor už snad osvětlen i ke spokojenosti těch, kteří na tmě v uličce poukazovali.

V sobotu dne 15. 10. proběhl na Hynkově monitoring stavu žump a septiků u jednotlivých domů, který byl dopředu opakovaně oznámen. Chtěl bych poděkovat všem, kteří nám umožnili skutečný stav těchto zařízení ve svých domech zjistit a zdokumentovat. Získané výsledky budou použity pro potřeby dokončení projektové dokumentace na řešení čištění splaškových vod v části Hynkov. Byli jsme příjemně překvapeni tím, že většina domů má funkční dvou, či tříkomorový septik s přepadem do současné jednotné kanalizace. Slovo jednotné používám záměrně. Dopisem z Magistrátu města Olomouce, odboru životního prostředí ze dne 11.10. 2016 byla kanalizační síť na Hynkově prohlášena za jednotnou a obci byla rovněž udělena výjimka na

5 let k vypouštění odpadních vod do této kanalizační sítě. Máme tedy 5 let na to, abychom opravili stávající poškozenou kanalizační síť a vybudovali dočišťovací biologické rybníky, které jsou provozně několikanásobně levnější, než mechanicko-biologická čistírna. Při monitoringu se rovněž ukázalo, že rozhodnutí na zbudování jednotné kanalizační sítě bylo velmi prozíravé. Díky němu nebude nutné oddělovat vody splaškové od dešťových, což by v opačném případě znamenalo rozkopání dvorů u většiny nemovitostí a zároveň budování dvou kanalizačních sítí. Tedy zcela nové, na vody splaškové a velmi nákladnou opravu současné kanalizace, která má více než 50 let a je na mnoha místech poškozená.

Dne 15. 09. 2016 zastupitelé jednohlasně rozhodli o výši stočného v části Příkazy na rok 2017. V části Hynkov bude o výši stočného rozhodnuto na prosincovém zastupitelstvu. Dle ekonomických ukazatelů bylo stočné na další rok stanoveno na 29,714 Kč za 1m³ vyčištěných odpadních vod.

Pro lepší představu to znamená 1040 Kč za osobu a rok, což je číslo dělitelné 4, aby bylo možné tento poplatek platit ve čtvrtletních splátkách. Oproti letošnímu roku je to navýšení o 240 Kč, což představuje 0,67 Kč na osobu a den. Jedná se jistě o opatření nepopulární. Bylo k němu však přistoupeno po zralé úvaze, s cílem tuto službu nedotovat z obecního rozpočtu částkou skoro 300 tis. Kč. Tímto opatřením přibude do rozpočtu okolo 250 tis. Kč, které pak mohou být použity pro další potřeby naší obce. Věřím, že toto systémové rozhodnutí pochopíte, zvláště když vezmete v úvahu, že stočné v některých okolních obcích je asi o 60 % vyšší.

Na závěr bych Vás chtěl požádat o spolupráci při uzavírání smluv mezi obcí, provozovatelem kanalizační sítě a Vámi producenty splaškových vod. Abychom dostáli platné legislativě, tak je nutné, aby byla mezi obcí a majiteli jednotlivých domů uzavřena smlouva. V následujících týdnech najdete v poštovních schránkách smlouvy popisující tento stav, které je potřeba doplnit podle skutečnosti, podepsat a doručit jeden výtisk zpět na obecní úřad.

Jarek Sívek

Zavadává

Ondřej Příkryl

Zavadává lésti
ruži, agáta –
proč tak věbíráte,
zlaty děvčata?

Podzém otrhává
léstek po léstkô
a do hlênê házi
až tam k zácestkô.

Co mô zbôde? Trnê,
zámraz v halôzich
a pak névěš větr,
co se ženi v nich ...

Zprávy z Rady

Vážení čtenáři, ve sloupku VÍTE ŽE, Vás chceme informovat o zajímavých věcech projednávaných Radou obce, která se pravidelně schází každých čtrnáct dní. Vybrali jsme pro Vás ty nejzajímavější:

Rada obce schválila:

- vypracování projektu v rozsahu pro stavební povolení od společnosti VECOM zdvihací zařízení s.r.o. na vybudování výtahu v budově mateřské školy. V rámci přípravy projektu bude upřesněno umístění výtahu v budově, nebo u budovy, jeho zabezpečení a zajištění bezbariérového přístupu pro občany do ordinací lékařů a do rehabilitačního zařízení.
- nabídku Ing. Zbyňka Žúrka z Olomouce na grafické zpracování, zlom, korektury, přípravu fotomateriálu, retuše a předtiskovou přípravu knihy o paní Boženě Langové k jejímu 115. výročí narození za cenu 15.600,- Kč bez DPH.
- cenovou nabídku od Ing. Zbyněk Pop – videoslužby z Bystřičky na přípravu a lisování DVD s barevným potiskem a obálkou se samolepicím proužkem o paní Boženě Langové – Tak podíváte se..., Šátek, a Hanácké marcépán za celkovou cenu 12 040,- Kč za 500 ks DVD. Tato DVD budou součástí připravované knihy o paní Boženě Langové.
- výrobu kalendářů s tematikou hanáckého folklóru v naší obci od Spolku Trend vozíčkářů z Olomouce
- cenovou nabídku společnosti Kp-zednictví František Kohoutek z Olomouce na obnovu uliční fasády objektu bývalé školy na Hynkově za cenu 299.023,20 Kč vč. DPH. Tato firma v roce 2012 prováděla zdařilou opravu fasády naší školy.
- prodloužení nájemní smlouvy o dva roky Ivo Štanclovi a Lence Hankové v obecním bytě na Hynkově.

- žádost TJ Sokol Příkazy, z.s. o finanční dar z rozpočtu obce ve výši 15.000,- Kč na částečné uhrazení nákladů návštěvy z družební obce Zeissig v Německu, která navštívila naši obec ve dnech 23.-25.9.2016
- dodatek ke smlouvě č. 100/1/213, 200/1/213 mezi obcí Příkazy a Energie Pro s.r.o. Praha – Karlín. Jedná se o zkrácení délky smluvního vztahu do 31.12.2017, snížení stálého měsíčního platu na 50,- Kč/měsíc, úpravu vzorové ceny a automatickou prodloužení smlouvy o 1 kalendářní rok s výpovědní lhůtou 3 měsíce
- finanční dar ve výši 5.000,- Kč pro HOSPIC na Svatém Kopečku
- zakoupení kontejnerového stromu, který byl vysazen v rámci návštěvy z družební obce Zeissig u kapličky v Příkazích
- darovací smlouvu na 5.000,- Kč od pana Ing. Martina Tesaříka z Olomouce Obci Příkazy na vytištění knihy o paní Boženě Langové
- rada schválila, že za smuteční obřady v kapli v Příkazích nebudou vybírány od občanů naší obce žádné poplatky.
- žádost Charity Šternberk, středisko Litovel o poskytnutí individuální dotace z rozpočtu obce na rok 2016 ve výši 8.000,- Kč
- žádost České pošty o opravu poškozené podlahové krytiny na pobočce pošty v Příkazích
- výstavbu nového plotu zahrady MŠ v části od pole
- zakoupení nového kotle na plyn pro vytápění mateřské školy a kuchyně a zakoupení nového kotle na plyn na vytápění 2 a 3. podlaží Záloženského domu. Oba plynové kotle jsou v havarijním stavu a nelze na nich udělat řádné revize zařízení. Nový plynový kotel na Záložně bude sloužit po vybudování teplovodní přípojky jako záložní zdroj tepla.
- navýšení úvazku ve spojeném ročníku ZŠ Příkazy a doplatek na mzdy, vyplývající z navýšení úvazku, do konce roku 2016 ve výši 62.199,- Kč a za měsíce 01-08 2017 ve výši 165.864,- Kč, celkem 228.063,- Kč. Navýšením úvazku došlo od 1.října k rozdělení výuky českého jazyka a matematiky ve spojeném druhém a třetím ročníku.
- příspěvek 500,- Kč na akci „Po stopách sv. Martina“ na upečení koláčků. Koláčky upečou členky Senior klubu a budou rozdávány při akci.
- cenovou nabídku společnosti SEZAKO z Prostějova na pročištění dešťové kanalizace včetně monitoringu, polohového a výškového zaměření šachet a napojení z domů v délce 900 m v Příkazích, v ulici od nádraží po středisko družstva, za cenu 88.900,- Kč bez DPH. Tento důkladný monitoring se dělá z důvodu přípravy na generální opravu krajské silnice III/03549 a zpracování projektové dokumentace
- žádost spolku Domov u dvou slunečnic z Příkaz o dotaci z rozpočtu obce na zakoupení 2 polohovacích postelí a 2 ks matrací v hodnotě 29.000,- Kč

Josef Škrabal

Budoucím generacím

V polovině září se pokrývači, kteří prováděli generální opravu střechy našeho Záloženského domu, přiblížili k výměně oplechování stříšky na věžičce Záložny. S určitým napětím a zvědavostí jsme čekali, zda uvnitř nebude ukryta nějaká zpráva, schránka s dobovými materiály a nebo nějaký vzkaz našich předků tak, jak bývají umístěny ve věžičkách kostelů. Bohužel, naše očekávání nebylo naplněno.

A tak jsme si řekli, že využijeme této příležitosti a vzkaz budoucím generacím pod stříšku věžičky umístíme. Vždyť jak často se taková oprava provádí? Za padesát, sedmdesát, sto let? Tato věžička, a samozřejmě celý, velkoryse postavený Záloženský dům, nám dobře slouží od roku 1921, kdy byla stavba Záloženského domu dokončena, tedy pěkných 95 let.

Při této myšlence člověka hned napadne, jak bude v těch letech život vypadat, které radosti a starosti budou lidé za sto let prožívat, co a jak budou dělat? Vždyť se ten život strašně rychle mění.

A tak snad ty, kteří budou v naší obci v té době žít a schránku objeví, snad je to potěší, zaujme a možná také pobaví.

Výroby schránky se ujal klempířský mistr Martin Skácel ze Třech Dvorů u Litovle, který na kontrolních dnech šplhal po střeše a pomáhal našemu stavebnímu dozoru Ing. Vlado Blahovi při kontrole prací pokrývačské firmy. Během dvou dní vyrobil schránku z měděného plechu, která je válcovitého tvaru, vysoká 34 centimetrů a o průměru 8 centimetrů. V horní části schránky udělal malé ouško na zavěšení.

Materiály do schránky připravila naše paní kronikářka Alena Dostálová a Eva Hrubá – na počtení nachystali výňatek z obecní kroniky, výtisky našeho občasníku Pod žudrem, výtisk novin Olomoucký deník a také hrst mincí. V pátek 16. září v 10 hodin jsme se všichni sešli na Obecním úřadě. Pan starosta (pro budoucí generace Ing. Jaroslav Sívek) uložil připravené materiály do schránky a Martin Skácel před budovou obce narazil připravené víko a pořádně ho zaletoval.

Pak jsme se vydali na střechu Záloženského domu. Bylo krásné, slunečné počasí s modrou oblohou. Výhled do naší hanácké krajiny je nádherný. Od Svatého Kopečku přes Olomouc s tyčící se věží katedrály sv. Václava, kostelní věže Vojnic a Těšetic, Velký Kosíř, Cholinu a prohlídku ukončíte pohledem na Litovel, západně od nás.

Po této krátké vyhlídce do dálek a budoucnosti pan starosta svižně vyšplhal po lešení k věžičce a měděnou schránku zavěsil pod její stříšku.

Naši misi jsme zakončili řešením běžných problémů při dokončovacích pracích na nové střeše Záloženského domu. Práce byly dokončeny v pořádku a v termínu a za vzniklé průtahy se zástupce provádějící firmy několikrát omluvil. Děkujeme.

Pro dnešní generaci zapsal Josef Škrabal

Předvánoční setkání na návsi

Stejně jako vloni, tak i letos, chystáme předvánoční setkání na návsi před Záloženským domem i v jeho útrobách, kde bude probíhat předvánoční jarmark a další kulturní program. Otevřeno bude mít rovněž Hanácký skanzen, kde tradice těchto předvánočních setkání začala.

K poslechu či tanci bude od rána hrát cimbálová muzika Záletníci. Večer nám zazpívá folkový zpěvák a spisovatel pan Jaroslav Hutka.

O občerstvení se postarají spolky působící v obci. Pro zájemce bude opět uspořádána procházka po obci se zastávkou ve skanzenu, kde kromě několika prodejních stánků budou rovněž nabízet vánoční punč.

I kdyby počasí zrovna nebylo nejlepší, tak neváhejte a přijďte se podívat. Bude to určitě příjemné předvánoční zastavení a možnost si vzájemně popovídat.

Kulturní akce

LISTOPAD

9. 11. (st) Promítání filmů o naší obci
 11. 11. (pá) Po stopách svatého Martina
 19. 11. (so) Pohádkové odpoledne

PROSINEC

2. 12. (pá) Koncert v kapli + rozsvícení vánočního stromu v Příkazích
 3. 12. (so) Rozsvícení vánočního stromu na Hynkově
 3. 12. (so) Volejbal – Mikulášský turnaj - Sokol Příkazy Mikulášská nadílka na Hynkově
 5. 12. (po) Svatý Mikuláš naděluje v Příkazích
 10. 12. (so) Předvánoční Příkazy
 26. 12. (po) Stolní tenis - Štěpánský turnaj - Sokol Příkazy
 29. 12. (čt) Silvestr seniorského klubu
 30. 12. (pá) Dětský turnaj ve floorballu - Sokol Příkazy

CO JE U NÁS NOVÉHO

- O hlavních prázdninách proběhla rekonstrukce stropních svítidel tak, aby splňovaly hygienické předpisy. V mateřské škole se jednalo o tři herny, ve škole oučebnu č. IV. Rekonstrukci provedla Elopur spol. s r.o. S tím souvisela samozřejmě i obnova výmalby stropů, což zajistila firma Radek Listopad – MALBY NÁTĚRY.

- Neboť regály do kabinetu, které jsme nechali zhotovit v loňském roce, se rychle zaplnily pomůckami, bylo třeba nechat vyrobit další na protější zeď. Než jsme nechali regály namontovat, přistoupili jsme v kabinetě k vyrovnání povrchu podlahy a výměně podlahové krytiny. Regály opět vyráběla firma Petr Spurný, o rekonstrukci podlahy se postarala firma FISCHER ART Fischer Jan.

- Zahradka u školy se dočkala též rekonstrukce, součástí této rekonstrukce bylo nejdůležitější provést odvodnění kolem paty budovy.

- Opět jsme podali u ÚP ČR, krajské pobočky v Olomouci žádost, abychom mohli posílit výuku ve spojeném ročníku. Tentokrát v rámci regionálního individuálního projektu „Záruky pro mladé v Olomouckém kraji“. Nepodařilo se získat žádného pedagoga z důvodu nedostatku uchazečů o tuto pracovní pozici.

Naskytla se však možnost díky výzvě OP VVV „Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – šablony pro MŠ a ZŠ I“ zaměstnat školního asistenta, který od 1. září mimo jiné vypomáhá ve spojeném ročníku. Z finanční podpory z výzvy budou realizovány i další aktivity, o kterých vás budeme blíže informovat v dalším čísle občasníku.

Na žádost rodičů schválila Rada obce dofinancování úvazku ve výši 20 733,- Kč měsíčně z obecního rozpočtu tak, aby bylo ve třetím ročníku navíc vyučováno samostatně vyučovacím předmětům český jazyk a matematika. Celkem 14 vyučovacích hodin týdně. Těmto předmětům vyučuje od 1. října Mgr. Romana Zvěřová.

Do konce roku 2016 se jedná o částku 62 199,- Kč, a v roce 2017 za měsíce leden až srpen 165 864,- Kč.

- Během hlavních prázdnin jsme zrušili pevné linky a přešli na mobilní telefony. Jejich provozem ušetříme i finanční prostředky.

„PODZĚM, ANEB CO SE V PŘÍKAZÍCH ŌRODILŌ“ PO ČTVRTĚ

V sobotu 1. října 2016 se klubovna v Záložně rozzářila barvami podzimu. Členové kulturní komise spolu se seniory a pracovníky školy zde připravili akci „PodzĚm, aneb co se v Příkazích ōrodilo“.

Avšak sami by její přípravu nezvládli. StejnĚ jako v pŕedešlých letech doufali, že pŕijdou občanĚ z Pŕíkazu ĉi okolí a pŕinesou ukázat něco z toho, co letos vypĕstovali, vytvoŕili nebo se „ōrodilo“. Našĕstĕjí jsou mezi námi i nelhostejní spoluobčanĚ, kteří pŕišli a pŕinesli. Hostĕ akce se mĕli naĉ podívat, pouĉit se, pobavit i obĉerstvit v restauraci.

Dĕkujeme všem, kteří se podĕleli na vytvoŕení vĕstavy tím, že pŕinesli svĕ vĕpĕstky nebo vĕtvory, mezi nimiž byly letos i upeĉenĕ dobroty z letošního ůrodu.

Byli to: Jaruška Bednĕřovĕ, Jiŕina Haderkovĕ se Zdeňkem Āpkou, Miroslava Davidovĕ, Alena Dostĕlovĕ, Miroslava a Zdeňk Fišarovĕ, Jiŕĕ Hŕivna nejstarší, Jarmila Hŕivnovĕ, Ludmila a Lubomĕr Hŕivnovĕ, Zdena Kocourkovĕ, Oldŕich Kvapil, Zdeňka a Jan Majtnerovĕ, Martina Malĕnkovĕ, Božena a Zdeňk Mikolajczykovĕ, Renĕta Mikotovĕ, Mikšĕkovĕ, Zdeňk Peřina, Kamila Polĕškovĕ, Martina Sirotkovĕ, Boleslav Vaca, Miroslava a Petr Vacovĕ, Ludmila Voĉkovĕ, Marie Zbořilovĕ, Marie a Josef Zbořilovĕ, Zdenka Zbořilovĕ. Vĕtvarymi pracemi pŕispĕly ZŠ Nĕklo, ZŠ a MŠ Pŕíkazy.

Vĕžíme si vŕech, kteří svĕj volný ĉas vĕnovali pŕipravĕm a organizaci této akce i nĕvŕĕtĕvníkŭ, jichž v teplĕm prvnĕm řĕjnovĕm dni pŕišlo do klubovny devadesĕt pĕt. Potĕšil nĕs jejich zĕjem i obdiv. Rĕdí jsme s nimi besedovali a v zĕvěru ochutnali i dobroty z darŭ našĕch zahrad a kuchynĕ.

Mnohokrĕt vŕech za jejich ochotu a ůĉast dĕkujeme a rĕdí se setkáme pŕi dalšĕch akcĕch.

- MBM -

Nové kontakty:

MŠ 736 491 115
ŠJ 736 491 116
ZŠ - sborovna 736 491 117
ŠD 736 491 118
ředitelka školy 727 814 657

- Taktéž se nám podařilo během hlavních prázdnin vyřídít navýšení kapacity školní družiny, z 37 na 71 dětí. Tedy všichni žáci mohou být přijati do školní družiny.
- Do školky byly přijaty dvě nové paní učitelky, paní Jana Stuchlíková a paní Lenka Večeřová ml., na zástup za mateřskou dovolenou. Od prvního září pracují v MŠ na pozici asistent pedagoga paní Bc. Milena Gárská a paní Petra Dostoupilová.

Počet dětí MŠ

Kořata 27 Sabina Hofrová, Jana Stuchlíková
Myšky 27 Libuše Navrátilová, Lenka Večeřová

Počet dětí ZŠ

1. ročník 15 tř. učitelka Mgr. Eva Zvěřová
2. ročník 11 tř. učitelka Mgr. Miroslava Vacová
3. ročník 9 tř. učitelka Mgr. Miroslava Vacová
4. ročník 11 tř. učitelka Mgr. Karin Lakomá

Pozdrav pro návštěvu z Zeiřigu

Z návštěv v Zeiřigu vím, že naši němečtí přátelé ctí tradice a zvyky. Napadlo mě tedy, že by naše přátele vystoupení naší drobotiny ze školky v krojích a zatančení Annemarie polky našimi žáčky, neboť Annemarie polka je jejich srdcová záležitost, určitě potěšilo. Musím zejména velmi pochválit paní učitelky ze školky – paní Hofrovou a paní Stuchlíkovou, jak se tohoto úkolu zhostily a s dětmi vystoupení připravily. Školáčci mnoho času na trénink neměli, za to se do nácviku pustili s vervou a polku nakonec zvládli. Děti a žáci, byli jste šikovní! Rodičům děkujeme za spolupráci.

- Karin Lakomá

Co se děje v naší mateřské škole

Červenec a srpen utekl jako voda v potoce a už tu bylo 1. září a v naší Mateřské škole opět bylo veselo a živo, hned první den tu bylo hodně „nováčků“, a to jak dětí, tak paní učitelek, jmenovitě slečna Lenka Večeřová z Příkaz a slečna

Po stopách svatého Martina

V pátek **11. 11. 2016** se po setmění vydáme po stopách svatého Martina. Abychom nezabloudili a mohli si posvítit na cestu, vezmeme si **lampiónky**. Chcete-li, vezměte si do druhé ruky ještě mamku či tatku.

Doufáme, že už se těšíte tak jako my!

Odchod: od Základní školy v 16³⁰ hod.

Občerstvení zajištěno!

Na závěr bude možnost povozit se na bělouši sv. Martina za menší poplatek.

Jana Stuchlíková z Olomouce. Děti i nové paní učitelky si za několik dní v naší školičce zvykly a za necelé dva měsíce už toho mnoho zažily.

Zpívaly, malovaly, hrály si na zahradě, shlédly divadelní představení Pohádka z lesa, vyráběly a pouštěly draky a také společně s rodiči vyráběli při podzimním tvoření se Skřítkem Podzimníčkem různé postavičky a krásné výrobky z různých přírodnin. Na našem webu si můžete fotky z těchto akcí prohlédnout. Také už náš ekotým společně s rodiči a dětmi se pustil do práce na zahradě naší Mateřské školy. Nejprve na místě starého pískoviště zasadil traviny a suchomilné rostliny a děti si místečko pojmenovaly „ostrůvek“, který pravidelně v době sucha zalévaly a kde z kamenů udělaly chodníčky, později také bylo vytvořeno místečko s bylinkami. Ještě bylo potřeba odvozit hromadu starého letitého písku pod plachtou, ale toho se ujaly naše děti a za chvíli měly práci s chutí a elánem hotovou. Do dalších prací se opět pustíme v březnu, naším cílem je zahrada, kde děti mohou smysluplně a aktivně poznávat přírodu a pochopit její důležitost.

- Sabina Hofrová -

K návštěvě našich německých přátel z Zeissigu v Příkazích

Ve dnech 23.- 25.září navštívili Příkazy naši přátelé z Zeissigu, malé lužickosrbské vesnice, která je už teď předměstím stotisícového města Hoyerswerda. Tato družba mezi našimi obcemi trvá víc jak 35 let. Většina signatářů této družby už nežije, pamětníky jsou snad jen Martin Kasper a Jiří Hřivna. Já byl do této družby vtažen až o několik let později. To za mnou přišli funkcionáři našeho Sokola, kteří družbu z naší obce zajišťovali, jestli bych nepřijal na ubytování manželský pár, který se do družby nově přihlásil. Věděli jen, že on má doma koně a já prý se snad německy domluví. No, domluva byla s mojí lánanou němčinou problematická. Moje děti, které uměly německy líp než já, mně s konverzací moc nepomohly, zato mne opravovaly, když jsem řekl něco špatně. Ale když jsme něco vypili, byla konverzace plynulejší. Heinz byl zámečníkem a pracoval v továrně na výrobu hnědouhelných briket, Heidi pracovala jako kadeřnice v blízkém městě. Byl jsem krátkou dobu vdovec a tak jsem se musel o hosty starat sám. Tehdy se v našem hotelu ještě nevařilo, proto jsem hostům vařil doma. Když ti to pak vyprávěli svým známým, ubytovaným u svých kamarádů, a oni když zjistili, že tři roky po smrti své ženy Aleny žiju sám, vybrala mi kamarádka Lída nekompromisně partnerku, sympatickou a moudrou Elišku. Nebýt té návštěvy z Zeissigu, těžko by náš krásný vztah s Eliškou vznikl. Jsem za to našim německým přátelům i Lídě moc vděčný. Víc jsem se s rodinou Forchových seznámil až při návštěvě u nich v Zeissigu. To ještě žila babička, Heinzova maminka, krásná paní vyšší postavy - Lužická Srbka, která mluvila srbsky velmi dobře. Vzala si Němce od Wupertálu, když jí po válce přišel říct, jak na frontě zemřel její bratr, s kterým se tam kamarádil. Byla na čtrnáctihektarový statek sama a tak byla ráda, když se Němec od Wupertálu Forche na statek přizemil. Od té doby se v rodině mluvilo jen německy. Německy mluvili doma i jejich dva synové a vnuci. Přestože v kraji lužických Srbů kolem Bautzenu (Budyšina) se na základních školách vyučuje srbsčina, mají i několik gymnázií s tímto vyučovacím jazykem, většinou doma, a to nejen u smíšených manželství, se mluví německy. Při mé první návštěvě v Zeissigu byla s námi i příkazská dechová hudba a já u Forchů spal v pokoji s dirigentem naší dechovky Standou Žváčkem a heligonistou Ladíčkem Zbořilem. Heinz, který byl a je blázen do koní, měl v maštali tři koně, krásné

heftlinky - drobné ryzáky s plavými hřívami a ohony, dále pět krav bez tržní produkce. Telata vedle nich stála, pila mléko od matky a žrala s matkou u žlabu. Až byla velká jako matka, prodala se na jatka. Na druhé straně dvora byla stáj pro prasata. Dvě prasnice se selaty a prasata na výkrm. Ta se porážela doma a po veterinární prohlídce si pro ně přijeli z jatek. Kolik měli hus, kachen, slepic a holubů jsem nezjistil. O všechno se starali Heinzovi rodiče, po smrti babičky jen dědeček a samozřejmě celá rodina. V obci bylo i LPG, obdoba našeho JZD, ale s daleko liberálnějšími stanovami. Družstevníci mohli doma chovat až dvě krávy a jednu prasnici. Většina této možnosti využila, a tak když zjistili, že jsem zvěrolékař, zvali mne do usedlostí a chlubili se svými zvířaty. Když jsem tam byl sám s Eliškou, na stříbrné svatbě Heidy a Heinze, bylo to už po sjednocení, sjela se rodina z celého Německa – z Wupertálu, Hamburku, kdesi od Kolína a Mnichova. Já z Příkaz jsem to tam měl nejbliž. Když se rozproudila rodinná debata, zjistil jsem, že tak dobře zas rodinu Forchů neznám. Proto jsme se šli s Eliškou projít po návsi a vzadu za zahradami zeissigských usedlostí. Zírám a nevěřím vlastními očím. Zámkovou dlažbou předláždřená celá vesnice, ze zahrad velkých usedlostí parky s bazény, nikde žádné brambory a zelenina, jak jsem to vidával dřív, když jsem s Heinzovými koňmi vozil kolem těchto zahrad v kočáře účastníky příkazského zájezdu. Za opuštěným družstevním prasečákem byl vysoký hliněný val a za ním haciendy a vily primářů z hoyerswerdské nemocnice. Na druhé straně silnice, za hřbitovem zástavba řadových rodinných domků, každý s garáží. Na jejich výstavbu přispíval stát, jak mi jeden místní říkal, že stavba přišla stavebníka jen na pár tisíc marek. To ještě nebylo Euro. Jak se změnil zeissigské usedlosti, které jsem skoro všechny poznal při každé návštěvě Zeissigu do sjednocení, plné hospodářských zvířat, jsem poznal při návštěvě, na kterou nás pozvali zeissigští. Na velkou lužickosrbskou krajoovou oslavu, něco podobného jako byla před lety v Příkazích při oslavě 750 let první zmínky o naší obci. Na této oslavě v Příkazích byli zeissigští, ti naši tehdy i s dědečkem. Mám z toho fotografii, jak se tehdy dědeček Forche vezl v kočáře s tehdejší naším místostarostou Dr. Šnoflákem. Při oslavách v Zeissigu bylo tehdy vystoupení různých krojovaných lužickosrbských tanečních i pěveckých sborů a téměř každá usedlost na návsi měla jakýsi den otevřených dveří s lukulským pohoštěním. Zíral jsem, jak krásné jsou teď tyto usedlosti i bez hospodářských zvířat. Ta dnes v Zeissigu najdete jen u našich Forchů a Heinzova bratra Ervina.

Podobně jako my máme v Příkazích smíšený pěvecký sbor, mají v Zeissigu lužickosrbský taneční soubor, s kterým už byli mimo jiné dvakrát v Americe a dokonce i v Japonsku. Tančí tam i naši Forchové, obdivuji je, jak to všechno i s tím velkým hospodářstvím zvládnou. Uměleckou vedoucí souboru je krásná blondýna Gábi, ta jezdí ke Koláčkům. K udržování tradic lužickosrbské kultury vedou v Zeissigu už děti v mateřské škole. Ty nás zpravidla v krojích při příjezdu do Zeissigu vítají. Přiznám se, že při každém loučení v Zeissigu mám jakýsi pocit zahanbení, jak se o nás vzorně starali. Mám strach, že jim to nebudeme schopni oplácet. Vždyť s námi uspořádali zájezd do Berlína, tehdy ještě rozděleného, prohlídku Bautzenu, výlet na lodičkách po Sprévě a další. Pro mne byl nezapomenutelný zájezd do Berlína. Prošli jsme si třídu Unter der Linde, obdivovali Brandenburskou bránu a z televizní věže nahlíželi do tehdejšího Západního Berlína. Já tam tehdy nakoupil sportovní bundy pro své kluky, u nás tehdy nedostatkové zboží. A pro sebe jsem si koupil reprodukcí Goyovy Máji. Ceny mi tam připadaly velice nízké.

Ale z letošního hoštění přátel z Zeissigu mám velmi dobrý pocit. Takto velkoryse se nám to ještě nikdy nepodařilo. Je to hlavně zásluhou hlavních organizátorů Petra Bednáře, Jarý Hrubého a Zbyňka Čapky, ale i všech, kteří jim pomáhali.

Možná je to i tím, že se do družby letos zapojili i náš starosta s místostarostou. Náš starosta přijal na ubytování i nově zvoleného zeissigskeho starostu (Burgermeistra) s paní. Oba jsou IT odborníci a mají svoji firmu. V Zeissigu, takto nyní předměstí Hoyerswerdy, nemají uvolněného starostu. Manželka starosty se do Zeissigu přivdala, mluví dobře srbsky. Mají tři děti, jejich nejstarší dcera končí na lužickosrbském gymnáziu a chce studovat zvěrolékařství. Koupili jí koně. V Německu jsou čtyři zvěrolékařské vysoké školy, v Hannoveru, Berlíně, Lipsku a Aachenu (Cáchách). Říkali, že ji dají studovat do Lipska, je to nejbližší. Ptali se, jestli by k nám mohla na praxi. Samozřejmě bych jí odpovídající praxi na některé olomoucké klinice domluvil.

I když se příjezd našich hostů trochu opozdil, vzhledem k uzavěram na našich dálnicích, přivítání dopadlo bez nadsázky velkolepě. Vystoupení žáků mateřské a základní školy si vůbec nezdalo s podobnými přivítáními nás v Zeissigu a dá se říct, že úplně impozantně zapůsobilo vystoupení našeho smíšeného pěveckého sboru. Pak následovalo přivítání předsedou Sokola Zbyňkem Čapkou, které tlumočila ředitelka naší školy Karin Lakomá. Na začátku družby zavzpomínali její pamětníci, za Zeissig Martin Kasper a za Příkazy Jirka Hřivna st. Následovala večere formou švédských stolů, všechno připravily příkazské sokolky pod vedením Jarky Bednářové a Lídy Stejskalové, pivo po celé dva dny obětavě čepoval Zdeněk Prázdny. Reprodukovanou hudbu zajistil Jirka Kašlík. V sobotu večer zorganizoval zajímavou polosportovní zábavnou soutěž mezi družstvy Zeissigu a Příkaz Petr Bednář. Já se na návštěvu z Zeissigu poctivě připravoval. Prošel jsem celou učebnicí němčiny pro samouky a skoro každý večer sledoval zprávy na německé veřejnoprávní televizi. Bylo mi to ale k ničemu. Z mého hosta Heinze, kterého znám jako těžkodostizitelného pijáka (nevadilo mu míchání všech druhů alkoholu od piva, vína, slivovice, všech druhů koňaků a sladkých likérů) se stal abstinent. Nevypije ani pivo. Loni při jednom vystoupení jejich tanečního sboru o přestávce zkolaboval. Byl to infarkt a zachránila ho údajně spolutančící lékařka. Lékaři mu alkohol nezakazují, ale on si předvádí, jak pevnou má vůli. Vůbec jsem z jeho abstinence neměl radost. Jako hostitel jsem nemohl pít ani já, a tak jsem si během celého víkendu připadal odporně střízlivý. A já k plynulejší němčině potřebuji mít trochu pod čepicí. To pak nepřemýšlím, jestli se ta či ona předložka pojí s 3. nebo 4. pádem, jestli jsem odlučitelnou předponu dal na konec věty nebo jestli mám správný slovosled. No a znalost německé politické scény mně byla také k ničemu. Většina těch, s kterými jsem mluvil, se o politiku vůbec nezajímá. Ani nevěděli, co je to AfD (nově vzniklá strana). U většiny zemských voleb získává hodně hlasů na úkor vládnoucí CDU, něco podobného jako naši Okamurovci, brojící proti nezvládnuté migraci a islámu. Zatímco při předešlých setkáních jsme vydrželi vždy až do rána, tentokrát jsme chodili spát už před půlnocí. Využil jsem brzkého probuzení a naše hosty, spolu se Stejskalovými zavedl na krávin a bioplynku. Zajímali se zejména o ekonomiku našeho zemědělství. Byli smutní z toho, že zejména živočišná výroba je v obou zemích ztrátová. Ptali se mne na výkupní ceny mléka, hovězího a vepřového masa. Přiznali, že výkupní ceny u nás a u nich jsou srovnatelné, ale že ty naše jsou o něco nižší. V sobotu dopoledne byli naši hosté na prohlídce hradu Bouzova a odpoledne pak v muzeu kočárů v Čechách pod Kosířem. V neděli dopoledne pak po společném focení u kapličky, výklad k její historii a současnosti zvládl bravurně Pepík Směšný. Na prostranství za kapličkou pak byly starosty obou obcí zasazeny stromy přátelství. Zeissigští dovezli červený javor, naše obec zasadila agát. Čas do oběda vyplnila procházka obcí, které se s výkladem ujala Zdena Zbořilová. No a po výborném jelením guláši, který údajně uvařili Petří Vaca st. a Moural, naši hosté před druhou hodinou odpoledne odjeli. Už o půl deváté večer

jsem dostal sms, že už jsou doma a že nám všem za krásné pohostinství děkují.

S několika přáteli z Zeissigu jsme se bavili i o migrační krizi. Většina lidí z bývalého východního Německa s migrační politikou kancléřky Merkelové nesouhlasí. Mají obavy z radikálního islámu jako my. Přitom ve velkých městech bývalého NDR je spousta volných bytů po lidech, kteří odešli na Západ za lepším, protože mzdy a důchody jsou v nových spolkových zemích podstatně nižší než ve starých. Ani Heinz, který, i když má důchod po přepočtu skoro dvakrát vyšší než já, si nemůže výskat, ale musí dál na svém hospodářství pracovat. Stejně jeho synové. Starší Raik má vlastní stolářskou dílnu. Pracuje sám od rána do noci, žena mu kvůli tomu utekla, zakázky má převážně ze západního Německa. Mladší Jorg se z topenáře překvalifikoval na klempíře, dělá u drážďanské firmy, která má většinu zakázek také na Západě. Vrací se jen na víkend. A právě do těchto prázdných bytů umísťuje spolková vláda emigranty. Sedmdesát procent těchto emigrantů podle spolkovního policejního prezidenta neumí číst a psát, do pracovního procesu se z víc jak miliónu příšedších zapojilo jen 4000. Zato mají vysoké dávky od německého státu - 40 eur na osobu a den, přídavky na děti nebo i nezletilé manželky, i ty se už v Německu začínají u emigrantů tolerovat, stejně jako mnohoženství, údajně proto, že je to v kultuře příšedších obvyklé. Dostávají tedy víc, než jsou průměrné důchody, ale i mzdy, některých bývalých východních Němců. Není se tedy co divit, že při oslavách sjednocení v Drážďanech východní Němci kancléřku a spolkového prezidenta vypískali. Nám nezbyvá než našim německým přátelům popřát, aby si Německo zvolilo politiky se zdravým rozumem, jako je třeba bavorský ministerský předseda Horst Seehofer. Piši o tom proto, abychom si uvědomili, že Německo není žádná země zaslíbená, kde padají pečení holubi do huby, jak si to většina migrantů myslí, ale naopak, že se tam musí tvrdě pracovat. To vítání a podstrojování migrantům se většině Němců nelíbí. No a v takové atmosféře naši přátelé z Zeissigu v současné době žijí. Proto se patří poděkovat všem, kteří se o jejich u nás krásně prožitý víkend zasloužili.

Váš Standa Kovář

Zeissig v Příkazích

Jak už víte z předešlého článku, v září proběhla návštěva našich přátel z Německa. Po 4 letech k nám opět zavítali oslavit přátelství, které trvá 35 let. Z počátku od sportovní družby mezi fotbalisty, která za tehdejšího komunismu začala, jsme plynule přenesli naše společné vazby k přátelství, které trvá dodnes. Třidenní návštěvu i program hodnotíme velice pozitivně. Na místě je velké poděkování všem pořadatelům a těm, kteří se jakýmkoliv způsobem podíleli na přípravě a hladkém průběhu této víkendové akce, velice si ceníme i rautu, na který společnými silami připravily veškeré pochutiny ubytovávající rodiny. Také děkujeme obecnímu úřadu, který na tuto akci finančně přispěl

a zcela bez poplatků propůjčil velký sál. Finančně samozřejmě přispěly ubytovávající rodiny a nemalou částku investoval i TJ Sokol Příkazy.

Program pátek: oficiální přivítání na velkém sále, vystoupení MŠ a ZŠ Příkazy, vystoupení smíšeného pěveckého sboru, předání dárků, společná večeře a zábava za hudebního doprovodu

Program sobota: dopoledne prohlídka hradu Bouzov, společný oběd na Bouzově, odpoledne prohlídka kočárů v Čechách pod Kosířem, společná večeře a méně oficiální program se soutěží a tancem na velkém sále

Program neděle: dopoledne společné focení, prohlídka kapličky s výkladem, procházka po obci s výkladem, zasazení dvou stromů přátelství, společný oběd, posezení a odjezd.

Za TJ Sokol Příkazy K. Hrubá

Víte, že...

v měsíci květnu Tadeáš Fryčák, který žije v naší obci, reprezentoval Olomoucký kraj v celostátní soutěži v radioelektronice, kde postoupil z prvního místa na základě okresního a krajského kola, které se konalo v Olomouci.

V celostátním kole v Rožnově pod Radhoštěm se umístil na druhém místě v konkurenci těch nejlepších dětí ze všech krajů ČR. Na základě dobrého umístění byl oceněn starostou města Litovel v rámci Litovelská naděje. V neposlední řadě ještě získal ocenění z testování SCIA v oblasti matematiky za nejlepší výsledek v Olomouckém kraji, v té době ještě jako žák páté třídy ZŠ Jungmanova Litovel.

Pozdrav z Paseky

Milí čtenáři, spoluobčané.

Dlouhý čas jsem pro vás připravoval náš občasník s kolektivem spolupracovníků, avšak minulé číslo i to dnešní již z nemocniční postele, kam jsem se dostal po náhlé změně zdravotního stavu. Nicméně mě stále zajímá, co se u nás v Příkazích děje. Tyto zprávy dostávám od nejbližších členů rodiny a přátel, kteří mne zde, nyní v Pasece, navštěvují.

Přeji vám všem krásné dny, zdar v uskutečňování svých cílů a hlavně pevné zdraví.

Boleslav Vaca

